

ALLE BILDER FRA BOKEN.

Å betrakte sopp som feministsymboler

NATUR: En fotobok om sopp, der vi presenteres for sopp med ulik karakter og utstråling. Og økofeminisme er et komplekst filosofisk og politisk felt – møter denne boka det?

Av Nina Ossavy
ninaossavy@yahoo.no

Hva har sopp med overgangsalder å gjøre?

En hel masse, ifølge kunstner Ying Ang. Men at det er det forfatteren vil formidle, måtte jeg lese i presseomtalen. For tilsynelatende er dette en fotobok om sopp, det vil si, den synlige delen av sopp, selve fruktlegemet. Hele 150 slående fotografier er tatt i byparker nær fotografens hjem i Melbourne. Og konklusjonen, om det skulle være noen: Både sopp og kvinner jobber i det skjulte, i et stille arbeid som holder verden sammen.

Jeg er en 52 år gammel kvinne, og selv om jeg nok er på full fart inn i overgangsalderen og antagelig den perfekte leser for *Fruiting Bodies: Stories*, synes jeg fortsatt etter endt gjennomlesning at sopp ligner mer på hatter enn på feministsymboler – selv om noen sopper i boka kan minne om kvinners labia. Men i dette omfangrike verket, som er signert den australske kunstneren Ying Ang, blir jeg invitert til å betrakte sopp som nettopp feministsymboler.

Det usynlige arbeidet

Ikke bare er jeg på vei inn i overgangsalderen, jeg er også antagelig over gjennomsnittet interessert i sopp. Nei, jeg er ikke soppner, men jeg er i likhet med stadig flere opptatt av det usynlige arbeidet sopper styrer med. Såpass mye styrer sopp med, at vi kan anta at det er sopp som styrer verden. Noe jeg blant annet har fått forståelsen av gjennom den til nå kanskje mest omfattende boka om sopp: Merlin Sheldrakes *Sammenvevde liv* (2022). Men dette usynlige livet viser ikke Ying Ang oss. Jorda børstes ikke bort så vi kan se noe av dette; det er kun frukten som blir foreviget, ikke en sopptråd å spore.

Skjøre, sterke, falleferdige, vakre, rare og potente sopper.

Her er det sopprukten, den synlige delen, som er por-

rettrett i sort-hvitt eller farger, i nøye komponerte bilder. Og det er virkelig fotografiene som er bokas stjerne, selv om det er noen tekstfragmenter innimellom de utvalgte sopp-portrettene. Vi blir presentert for sopp med ulik karakter og utstråling. Alene eller i grupper. Skjøre, sterke, falleferdige, vakre, rare og potente sopper.

I min betraktning av de ulike fotoene følger fornemmelser av en dedikert kunstner – som er opptatt av møysommelige og stramme komposisjoner der farger, former, og linjer velges med omhu. Noen av fotografiene later til å være tatt i studio med profesjonell lyssetting, eller redigert for å fjerne visuell støy, men alt skal være knipset i dagslys på naturlig lokasjon. Det er godt gjort.

Det er den sparsomme teksten og ikke minst forlagets pressekit som viser til sammenhengen mellom sopp og kvinners overgangsalder. Ikke all teksten til Ying Ang er like vellykket, kanskje mest fordi den er for knapp, for fragmentert til at jeg klarer å få med meg essensen. Forlagets oppskrift oppleves som noe irriterende, overforklarende og preget av resirkulert kuratorspråk. Det er som om forlaget, eller kunstneren, gønner for mye på når de skriver at boka utfordrer dominerende ideer rundt fruktbarhet, natur, kvinnekroppen og økofeminisme. Jeg ser ikke dette i denne boka, men kanskje jeg kunne gjort det om redaktør og kunstner hadde valgt å innlemme mer tekst? Det er kanskje særlig den påståtte sammenhengen mellom sopp og overgangsalder jeg ikke klarer å følge med på.

Og så er det dette med økofeminisme. At dette markedsføres som en økofeministisk bok, blir i overkant. For meg er økofeminisme et komplekst filosofisk og politisk felt, som gjerne må være gjenstand for en visuell refleksjon, men jeg tenker at det å sette likhetstegn mellom kvinne og natur, begge deler som noe menn utnytter, blir for enkelt. Det virker imidlertid som om det er dette klassiske økofeministiske perspektivet som må være årsaken til at boka blir kalt økofeministisk. Det er imidlertid ingenting i boka som henviser til undertrykkelse av hverken kvinner eller natur. Dessuten: Kvinner

er ikke mer natur enn menn. Menn blir også undertrykt og utnyttet. Vi er alle natur. Og kultur. Et økofeministisk blikk bør også inkludere rase og rang. Ikke minst en grunnleggende kritikk av det neokapitalistiske globale pengesystemet. Basta.

Godt på egne bein

Likevel, at Ying Ang føler et personlig slektskap mellom sin egen såkalt ufruktbar kropp som har sluttet å blø, og soppene rundt seg, er fint. At hun reflekterer over dette kunstnerisk gjennom denne boka, er helt nydelig. Selv om jeg sliter med å forstå henne, for er det noe som er fruktbar på jorda, så er det jo nettopp sopp. Uavhengig av hva forlaget vil ha meg til å tro at dette verket handler om, synes jeg at *Fruiting Bodies* er en vakker og spennende bok med rike portretter av sopp, fulgt av noe korte poetiske tekster som viser oss noe av kunstnerens betraktninger over egne erfaringer med å være en ikke-blødende kvinne. Og det er i grunnen mer enn nok.

Følgende er den mest vellykkede teksten i boka. Den passer fint til bildene, men står også godt på egne bein.

In the damp morning, they arrive –
pale spines pushing through the dead leaves,
a slow breath of the forest exhaled overnight.
Someone once told me that mushrooms
are only the briefest part of a much older thing,
that beneath our feet, a hidden lattice
threads tree to tree, stone to stone,
passing messages we will never decipher.
What lasts is not always what is seen.
The roots, the filaments, the bodies beneath the body.
The quiet labour of what holds the world together.

Det er mye kvinnearbeid som foregår i det stille. Og der er kanskje sopp og kvinner like? Soppen roper ikke så høyt, men arbeidet dens er vitalt. Akkurat slik jeg føler at mitt arbeid som trippelarbeidende mor, kvinne og kunstner kan være. Men mon tro om ikke noen menn føler det på samme måte?

Fruiting Bodies: Stories
Forfatter/fotograf Ying Ang
Perimeter Editions, Australia
(perimeterbooks.com)